

מאמצים לגבות את האגרות, על ידי משלוח התראות, אולם ויתר על העברת הגבייה לאגף הגבייה שבמשרד האוצר. סיבת הוויתור הייתה, שהגבייה של סכומים קטנים באופן יחסי אינה כדאית, ולדעה זו הצטרפה הוועדה להכנסות המדינה שבמשרד האוצר. לא ייתכן, שהמצב שנוצר על ידי צורת הטיפול באגרות, כפי שתוארה לעיל, יישאר בעינו.

(2) ניהול כספים בבתי המשפט. בבתי המשפט נבדקו הקופות, חישובי האגרות וגבייתן וההסדרים לגביית קנסות. בלשכות פרקליטי מחוז ירושלים, תל אביב וחيفا נבדקו הסדרים בקשר לגביית חובות המגיעים לאוצר המדינה על יסוד תביעות אזרחיות. מחלקת הכספים של משרד המשפטים השתדלה להנהיג מבדק פנימי קבוע בבתי המשפט, אך פעולתו עדיין לא הגיעה למלוא היקפה.

vii. מ ש ר ד ה פ ע ר

א. פעולות הביקורת

נבדקו: המחלקה לארגון ולפיקוח בלשכות ובמיוחד דרכי ההכנה והביצוע של התקציב לעבודה הסוציאלית בלשכות; המחלקה לטיפול בילד ובנוער; המדור לבתי חינוך מיוחד; המדור לשיקום נוער; המדור לפיתוח ואספקה; המשק והתחבורה; מחלקת הכספים והגובריות המחוזיות; המחלקה לשיקום סוציאלי; הלשכה לקשרים וסיוע חוץ; המדור לפיקוח על מוסדות ציבוריים (מתן תמיכות למוסדות ציבוריים). כן נבדקו פעולותיהם של 11 המוסדות לחינוך מיוחד; 10 לשכות סעד במקומות חסרי מעמד מוניציפאלי; 3 מפעלי תעסוקה למוגבלים בכושר עבודתם ו-4 מפעלי תעסוקה לנוער. (ראה עוד בדו"ח זה "ביקורת המשקיות" מעמ' 14 ואילך).

ב. ליקויים שלא תוקנו ופגיעות

(1) הצורך בתיקונים בתחום העבודה הסוציאלית

בשנת 1954 נערכה ביקורת מקיפה על סדרי העבודה הסוציאלית במדינה, ונקבעו ליקויים בדרכי הכנת התקציב לשירותים הסוציאליים וביצועו, בדרכי הפיקוח על העובדות הסוציאליות בלשכות ובהדרכתן, ובתיאום העבודה שבין השירותים הכלליים לבין השירותים הסוציאליים שבמשרד (ראה מכתבו של מבקר המדינה אל שר הסעד מיום 12.11.54, דו"ח שנתי מס' 5, עמוד 161).

מפאת החשיבות המרובה, הנודעת לבעיות אלו, המשיך משרד מבקר המדינה בשנה הנסקרת בבדיקת סדרי העבודה הסוציאלית. הביקורת העלתה, שהליקויים ברובם עדיין לא תוקנו:

(א) משרד הסעד הכין את הצעת התקציב לשנת 1954/55 בלא שהיו בידיו נתונים מהימנים על מספר הנוקמים וסוגיהם ועל המצב הכלכלי והסוציאלי ברשויות המקומיות, המהווים בסיס להחלטה על אחוז ההשתתפות של המשרד בהוצאות הסעד של הרשויות.

(ב) ההודעות לרשויות המקומיות על גובה ההשתתפות השנתית של המשרד בתקציבי הסעד שלהן בשנת 1954/55 נשלחו בחודש ספטמבר 1954 לגבי המחצית הראשונה של 1954/55, ובסוף חודש דצמבר 1954 לגבי המחצית השנייה של השנה הנודונה. בשנת 1955/56 נשלחו ההודעות לרשויות המקומיות על שיעורי ההקצבה בחודש יוני 1955.

כיוון שחל פגור בקבלת ההודעות על ההשתתפות השנתית, נודעת חשיבות מיוחדת לכך, שהרשויות המקומיות יקבלו בהקדם האפשרי הודעה על גובה ההקצבה החודשית. אולם על פי רוב נתקבלו ההודעות רק אחרי העברת הכסף.

העברות כספי ההשתתפות של המשרד בתקציבי הסעד של הרשויות המקומיות נעשו בשנת 1954/55 בפגור של 2 עד 3 חודשים בממוצע, ובמקרים לא מעטים גם בפגור של 4 עד 8 חודשים.

(ג) במשרד הסעד לא היה קיים תיאום מספיק בין היחידות העוסקות בביצוע העבודה הסוציאלית, בין לבין עצמן ובין לבין מחלקת הכספים.

הביקורת על פעולות הלשכה לקשרים ולסיוע חוץ של המשרד העלתה, שהלשכה קבעה חלוקה של כמויות ניכרות של מצרכים לנוקקים ולמוסדות סעד בלא שנבדק על ידי יחידות המשרד המטפלות בשטחי הסעד המתאימים ועל ידי לשכות הסעד, באיזו מידה היו מוצדקים מתן העזרה ושיעורה בכל מקרה ומקרה.

(ד) הדו"חות הכספיים החודשיים, שלשכות הסעד של הרשויות המקומיות המציאו למשרד הסעד המרכזי על השימוש בכספי ההקצבות לא נבדקו די הצורך.

(ה) סדרי הפיקוח על פעולות העובדים הסוציאליים והדרכתם היו לקויים; במקומות אחדים לא ביקרו המפקחות האזוריות במשך חודשים רבים בלשכות הסעד הנתונות לפיקוחן. עובדי המברות והמינהל, הן במרכז והן במחוזות, לא ביקרו בלשכות הסעד למטרות פיקוח והדרכה אלא במקרים נדירים בלבד.

מצב דברים זה הגיע את מבקר המדינה לפנות בחודש יולי 1955 במכתב אל שר הסעד; עיקר תוכנו של המכתב מובא להלן:

ברור לי, שבדומה להרבה מדינות אחרות הקושי הראשון, שהעבודה הסוציאלית נתקלה בו בדרכה, הוא חוסר הקצבות מספיקות במסגרת תקציב המדינה. אולם תיקון הליקויים הניכרים, שביקורת משרדי העלתה אותם, היה עשוי לשפר את המצב ולאפשר גם התגברות על חלק לא קטן מהקשיים הקשורים בתקציב.

הסכומים המוקצבים למשרד הסעד במסגרת תקציב המדינה הם מוגבלים, ויש להניח, שהכנת התקציב תוך שימוש בנתונים בדוקים וניסוח ההצעות לתקציב בצורה המבטיחה באופן ברור את הצרכים החשובים ביותר של העבודה הסוציאלית היו מביאים לידי נכונות גדולה יותר מצד הכנסת להקציב את הסכומים הדרושים.

העברת הכספים שהוקצבו מתעכבת לעתים לא רחוקות מחמת קשיי קופה של האוצר; אבל עובדה מצערת זו משקלה גדל במידה ניכרת על ידי כך, שמשרד הסעד מעכב את ההעברה גם של אותם כספים שנמסרו לו ואפילו מעכב את משלוח ההודעות לרשויות המקומיות על גובה ההשתתפות שיקבלו אותה.

לבסוף, אפשר היה להגדיל את יעילות ניצול הכספים העומדים לרשות העבודה הסוציאלית על ידי תיאום יותר מחושב ויותר מושלם בין היחידות שבמשרד הראשי מצד אחד, וביניהן לבין המשרדים המחזיים מצד אחר; ועל ידי פיקוח והדרכה יותר יעילים בכל שלבי העבודה הסוציאלית.

אני סבור, שהמצב הקיים בסדרי העבודה הסוציאלית במדינה מחייב פעולה שיטתית לשיפורים, שהם הכרחיים להקלה במצבו של הנצרך. בקשר לזה אני חוזר להצעתי – שלא הוגשמה עד עכשיו – להקים ועדה קטנה בהשתתפות מומחים לעבודה הסוציאלית, שתיעץ להנהלת משרד הסעד בביצוע הריפורמות הדרושות.

(2) המדור לבתי חינוך מיוחד

מתפקידי המדור לבתי חינוך מיוחד שבמשרד הסעד לדאוג להפעלתם הסדירה של המוסדות לחינוך מיוחד של משרד הסעד ולהחזקתם; להכנת תקציבם; לפיקוח על פעולותיהם בשטח החינוך ולהדרכת העובדים בביצוע הפעולות. במוסדות אלה מוחזקים בני גוער עבריינים, שהופנו אליהם ע"י בתי המשפט בארץ, גוער דפקטיבי וגוער עזוב, שהמסגרת היחידה לקליטתו היא המוסד. במסגרת מוסדות אלה נמצאים שטחי קרקע, בתי מלאכה וכו' להעסקתם של חניכי המוסדות בעבודה גופנית, נוסף על פעולות תרבות שונות המבוצעות על ידי מורים ומדריכים לשם הכשרת החניכים לחיי עבודה (ראה דו"ח שנתי מס' 5, עמ' 166). בשנת 1954/55 היו בטיפולו של המדור 12 מוסדות, ובחוק התקציב ל-1954/55 אושר סך 898,370 ל"י להחזקתם. בסכום זה כלול סך 105,450 ל"י המתקבל כהשתתפות הורים ומוסדות ציבוריים אחרים בהוצאות ההחזקה של

החניכים ; באפריל 1955 הועבר הטיפול בגניית דמי ההשתתפות מהמוסדות למדור. הסכום שבתקציב נועד, כפי שצוין בחוק התקציב, להחזקת 830 חניכים.

בשנת 1955 נערכה ביקורת על 12 המוסדות לחינוך מיוחד, שהעלתה :

(א) חוק התקציב לשנת 1954/55 קובע לגבי כל מוסד ומוסד גם את מספר העובדים והחניכים שבמוסד. נתברר, שב-7 מוסדות מתוך ה-12 נוצלו כמעט במלואם סכומי התקציב המאושרים, והועסקו בהם מספר העובדים שנקבעו בתקציב, אף כי מספר החניכים, שהוחזקו למעשה במוסדות אלה, היה בממוצע קטן בהרבה מהנקוב בתקציב (לדוגמה : במוסד "בית הנערה" נקבע בתקציב 60 חניכים, הוחזקו למעשה 40; חברת "נעורים" תל מונד, בתקציב 90, הוחזקו 60; מוסד "מסילה" נקבע בתקציב 45, למעשה 19; "עתידות" עכו, בתקציב 90, היו למעשה 43). מספר החניכים לעובד היה במקרים אחדים שונה בהרבה בין מוסד למוסד, אף על פי שהמוסדות היו בעלי אופי דומה. אחת הסיבות העיקריות לליקויים הנזכרים כאן הייתה, שהצעת התקציב של המשרד בדבר המוסדות לחינוך מיוחד הוכנה, בלא שתהיה מבוססת על נתונים בדוקים ומחושבים ביחס לדמי ההחזקה של החניכים, כוח האדם המינהלי והחינוכי ומדריכים מקצועיים.

(ב) אינם קיימים נתונים על השיעורים, שנקבעו כהשתתפות בדמי ההחזקה בכל מקרה ומקרה, על גבייתם ועל החובות לגבי התקופה שלפני 1 באפריל 1955. מחלק מהמשתתפים בדמי ההחזקה לא נתקבלו התחייבויות. כתוצאה מכך אי אפשר לקבוע את הסכום הכולל של חובות המשתתפים בדמי ההחזקה.

(ג) לא היו קיימים הדרכה ופיקוח – לא מטעם הגנברויות המחוזיות ואף לא מטעם מחלקת הכספים במשרד הראשי – על ניהול הכספים במוסדות. במוסד "כפר עבודה" השתמשו בכספים, שנתקבלו ממכירת התוצרת החקלאית לכיסוי הוצאות שוטפות.

(ד) במוסדות אחדים לא עובד חלק גדול משטחי הקרקע שלהם ; נמצא ציוד ללא שימוש, כיוון שנרכש בלא לברר תחילה, אם הוא מתאים לתנאי המוסד ואם קיימות האפשרויות לניצולו בבתי המלאכה של המוסדות.

אחת התוצאות מליקויים אלה הייתה, שבמוסדות אחדים הועסק רק חלק מהחניכים בבתי המלאכה ובחקלאות.

(3) המחלקה לטיפול בילד ובנוער

במשרד הסעד קיימת מחלקה לטיפול בילד ובנוער, שתפקידיה העיקריים הם :

(א) סידור ילדים, הזקוקים לכך מסיבות סוציאליות, במוסדות סגורים או במעונות יום, על פי רוב במוסדות ובמעונות לא ממשלתיים ;

(ב) קביעת תנאים חינוכיים, סניטאריים, תזונתיים וכו' במוסדות אלה ופיקוח על קיום התנאים ; מתן עזרה כספית להחזקת המוסדות והמעונות האלה.

מפקחות הנוער המחוזיות קובעות את הצורך בסידור ילד במוסד, את מידת השתתפות הקרובים בהחזקתו ובחזרות את המוסד המתאים לקליטתו. פעולותיהן אלה נעשות באישור המחלקה לטיפול בילד ונוער שבמשרד הראשי. לביצוע התפקידים האלה הוקצב למחלקה בתקציב שנת 1954/55 סך 1,062,100 ל"י.

בחודש ינואר 1955 נערכה ביקורת על פעולות המחלקה במטרה לקבוע, לפי אילו עקרונות וקווים מנחים מבוצעים תפקידי המחלקה, ובאילו מידה מאפשרים האמצעים הארגוניים שבידי המחלקה פיקוח מתאים על ביצוע הפעולות הקשורות בתפקידים אלה. הביקורת העלתה :

(א) אחרי שהמפקחות המחוזיות קבעו את שיעור ההשתתפות הכספית של המשרד בהחזקת הילד, עליהן להמציא למחלקה לאישור טופס התחייבות כלפי המוסד. נתברר, שהמשרדים המחזיים המציאו במקרים רבים את ההתחייבויות לתשלום דמי החזקת הילדים לאישור המחלקה רק לאחר כניסת הילד למוסד. המחלקה בירושלים עיכבה אף היא לעתים את העברת ההתחייבויות

האלה למחלקת הכספים במשך זמן רב. סיבת הדבר נעוצה במידה מסוימת בקשיים תקציביים ; כנראה נמנעו לעתים הן המשרדים המחזיים והן המחלקה במרכז למלא אחרי ההוראות בדבר העברת ההתחייבויות משום חשש, שהתחייבויות אלה לא יאושרו על ידי מחלקת הכספים מחמת חוסר כיסוי תקציבי.

אינו קיים רישום לא במחלקה ואף לא במחלקת הכספים או בנובריות המחזיות של המשרד על התחייבויות ההורים בדבר השתתפותם בדמי החוקת ילדיהם ועל מצב הגבייה של תשלומים אלה.

(ב) המחלקה לא קבעה באורח שיטתי את התנאים למתן הקצבות שמוסדות ילדים סגורים לא ממשלתיים מקבלים לשם החזקת המוסד ולשם יצירת מקומות קליטה נוספים. המוסדות, שנהנו מהקצבות אלה, לא המציאו דרישות כספיים, והמשרד לא בדק, אם אמנם הוצאו הכספים, שהוקצבו על ידיו, למטרות להן נועדו.

(ג) אינו קיים פיקוח מספיק מטעם המחלקה על מעונות יום המוחזקים על ידי ארגונים ציבוריים ושבנם מסודרים ילדים. נקבעו מקרים, שהמפקחות הצביעו בדו"חות שלהן על מצב לקוי במוסדות מסוימים, והמחלקה לא דאגה במידה מספקת לתיקונם.

(4) המדור לשיקום נוער

מתפקידו של המדור לשיקום נוער לדאוג לשיקומו של הנוער העוזב והמופרע על ידי פעולות שיקום שונות, בעיקר על ידי הקמת בתי מלאכה להכשרתם.

הביקורת, שנערכה על פעולות המדור לשיקום נוער, העלתה מספר ליקויים מינהליים : סכומי ההקצבות למפעלי השיקום לסוגיהם הועברו בפיגור רב ; הציוד למפעלים סופק במקרים אחדים באיחור ניכר ולעתים סופק ציוד בלתי מתאים ; לא היו קיימים פיקוח והדרכה במידה מספקת על הפעולות הכספיות והמינהליות במפעלי השיקום. רישום המכונות והציוד, שנרכשו מכספי המשרד והנמצאים בהחזקת מפעלים לא ממשלתיים, היה לקוי.

(5) המדור לפיתוח ואספקה

במשרד הסעד קיים מאז אפריל 1953 המדור לפיתוח ואספקה. למדור תפקידים שונים : א. רכישת סחורות ואספקתן למוסדות משרד הסעד ולמוסדות סעד ציבוריים אחרים ;

ב. שיווק התוצרת של המפעלים השונים של משרד הסעד, דהיינו מפעלי התעסוקה לנוער עוזב ומפעלי השיקום למוגבלים בכושר עבודתם ;

ג. הדרכה ופיקוח על ניהול המלאי והמחסנים של מוסדות משרד הסעד ומפעליו ;

ד. תכנון וביצוע של עבודות פיתוח במוסדות אלה.

הביקורת, שנערכה על ביצוע מרבית התפקידים (א' עד ג' דלעיל) בחודשים ינואר, פברואר וספטמבר 1955, העלתה :

(א) הסחורות לא נרכשו אחרי תכנון והכנה שיטתיים וקפדנים, ובמקרים רבים לא נבדקה די הצורך מידת הכרחיותה של הקנייה. אף כי לקצב קבלת הכספים יש כמובן השפעה ניכרת על קצב ביצוע הקניות, הרי מינהל קניות סדיר דורש תכנון קניות לפי תקופות קצובות וביצוען במשך כל השנה לפי הצורך. לעומת זאת העלתה הביקורת, שמתוך קניות המדור, שהסתכמו בשנת 1954/55 בסך 774,393 ל"י, נרכשו סחורות בסך 3 החודשים האחרונים של שנת התקציב בסך 418,158 ל"י, ובחודש האחרון של שנת התקציב בסך 191,317 ל"י ; בשנת 1953/54 היוו הקניות שבוצעו בחודש מארס 1954, כמחצית מערך הסחורות, שנקנו בשנה זו (סך 166,143 ל"י מתוך 340,025 ל"י).

(ב) במשך זמן רב, לעתים למעלה משנה, לא נתקבלה ולא נדרשה התמורה בעבור הסחורות, שסופקו לרשויות מקומיות ולמוסדות לא ממשלתיים, והמדור לא דרש ולא קיבל התחייבות מתאימה להבטחת התשלומים.

(ג) קבענו פיגור רב בפעולות הנהלת החשבונות של המדור; ברישום הפעולות של שנת 1955/56 לא הוחל עדיין באוקטובר 1955.

(ד) המדור לפיתוח ואספקה לא הפעיל פיקוח והדרכה שיטתיים על ניהול המחסנים והמלאי במפעלי השיקום של משרד הסעד. כתוצאה מכך ומחוסר שיתוף פעולה מספיק בין המדור לבין היחידות האחראיות למוסדות אלה (המחלקה לשיקום סוציאלי, המדור לשיקום נוער) נקבעו ליקויים חמורים בניהול המלאי, הציוד והמחסנים במפעלים, שהתבטאו בין השאר בהחזקת ציוד – לפעמים רב ערך – בלא שימוש.

(6) הנהלת הכספים והחשבונות

במשרד הסעד קיימות, נוסף על מחלקת הכספים שבמשרד הראשי המטפלת בהנהלת החשבונות התקציבית של כל יחידות המשרד, גזברויות מחזיות ליד המשרדים המחזיים של משרד הסעד בירושלים, תל אביב וחיפה. התשלומים ליחידות המשרד שבמחזות נעשים בדרך כלל באמצעות הגזברות, שבמחזה נמצאת היחידה. בגזברויות המחזיות קיימת הנהלת חשבונות לרישום הפעולות הכספיות של היחידות שבמחזות. ההדרכה והפיקוח על הנהלת החשבונות ופעולותיהן הכספיות של הגזברויות המחזיות הם מתפקיד מחלקת הכספים שבמשרד הראשי, ואילו ההדרכה ובדיקת סדרי ניהול הכספים במוסדות לחינוך מיוחד, מפעלי השיקום ולשכות הסעד של המשרד הן מתפקידי הגזברויות המחזיות.

בחדש יולי 1955 נערכה ביקורת על הפעולות הכספיות וניהול החשבונות התקציביים של מחלקת הכספים במשרד הסעד ושל הגזברויות המחזיות. הביקורת העלתה, שעוד לא נתגבשו במידה מספקת דרכי הביצוע של התפקידים המוטלים על מחלקת הכספים במרכז ועל הגזברויות המחזיות. עובדי מחלקת הכספים במרכז אינם מבקרים בגזברויות המחזיות כדי להדריך את עובדיהן וכדי לבדוק במקום את פעולותיהן הכספיות. הגזברויות המחזיות לא בדקו את סדרי ניהול הכספים והחשבונות במוסדות לחינוך מיוחד, מפעלי שיקום ולשכות הסעד של המשרד שבמחזותיהן, ואף לא הדריכו את עובדי המוסדות והמפעלים האלה בניהול הכספים והחשבונות.

ג. ממצאי ביקורת שונים

(1) המחלקה לשיקום סוציאלי. תוך הביקורת על פעולות המחלקה לשיקום סוציאלי ותוך עקיבה אחרי הליקויים, שנבעו בפעולות המחלקה ושנוכרו בדו"ח השנתי מס' 5 (עמ' 165), הצבענו על הצורך לתכנן תכנון יסודי את הקמתם והחזקתם של מפעלים לשיקום מוגבלים בכושר עבודתם. כן עמדה הביקורת על הצורך בפיתוח יעיל ומתמיד על השימוש בכספי ההלוואות הקונסטרוקטיביות הניתנות מתקציב המדינה לנוקקים לשיקום.

(2) ציוד ומלאי. הביקורת עמדה על הצורך להקפיד על רישום סדיר ומעודכן של תנועת הציוד והמלאי במחסן המשק במשרד הראשי ועל בדיקתו השיטתית של מחסן זה. קבענו, שלעתים לא תוכננו מראש הכמויות הדרושות של ציוד ומצרכים בהתאם לצורך בתקופות מסוימות. הצבענו אפוא לתכנון מחושב של הרכישות והאספקה כדי למנוע הפרעות בעבודה הסדירה.

(3) רכב. עמדנו על הצורך בניצול שיטתי של הרכב במשרד הסעד, הדרוש לביצוע יעיל של תפקידי העובדים הסוציאליים והמפקחות.

(4) ניהול קופה. במדור לחינוך מיוחד נקבעו ליקויים בניהול הקופה. הנהלת משרד הסעד עשתה צעדים להסרת הליקויים ולהגברת הפיקוח על ניהול הקופה.

(5) המועצה הסוציאלית. בשים לב לצורך הדחוף בתיקונים בתחום העבודה הסוציאלית נודעת חשיבות מיוחדת לקיום המועצה הסוציאלית, שמתפקדה להביא לידי ביטוי את המשאלות וההשקפות של הציבור תוך ניצול הבקאות והעניין של המנוסים והמומחים שבין אנשי הציבור. אם גשווה את הסמכויות, שניתנו לנוף זה בשעת הקמתו בשנת 1953, אל הסמכויות של מועצות מיעצות אחרות, נראה, כי הסמכויות של המועצה הסוציאלית מצומצמות באופן יחסי; בעוד שלמשל המועצה החקלאית הכללית רשאית לפי תקנונה לדרוש, ששר החקלאות יביא לפניה לדין ולחוות דעת את העניינים העקרוניים והחשובים שבתחום משרד החקלאות, מצטמצם תפקיד המועצה הסוציאלית לפי תקנונה לייצג וחוות דעת באותם עניינים, ששר הסעד חושב לנכון להביאם בפניה.

רצוי שמשרד הסעד ישתדל להניח את היסודות הפורמאליים והענייניים לשיתוף פעולה הדוק עם המועצה הסוציאלית בכל שטחי העבודה הסוציאלית.

VIII. מ ש ר ד ה ע ב ו ר ה

א. פעולות הביקורת

נערכה ביקורת על פעולות המחלקות והיחידות הבאות: במחלקה לתעסוקה נבדקו בין השאר סדרי התשלומים ואימות החשבונות הכרוכים בעבודות דחק; במחלקה לחינוך מקצועי נבדק בעיקר הטיפול בבתי ספר מקצועיים שבמיקוחו של משרד העבודה, ובכלל זה סדרי אישור סטיפנויות ותשלומן; כן נבדקו פעולות המחלקה בתחום עריכת קורסים למבוגרים והטיפול בהלואות, שניתנו למשתתפי קורסים אלה; בוקרו פעולות היחידה לטיפול תעשייתית בית; נערכה ביקורת במחלקת הכספים, בהנהלת החשבונות, במשק ובספרייה של המשרד.

ב. ממצאי ביקורת שונים

(1) היחידה לטיפול תעשייתית בית. באפריל 1954 הוקמה בתוך המחלקה לחינוך מקצועי יחידה בשם 'היחידה לטיפול תעשייתית בית', להגשמת רעיון מועיל ונאה: עידוד תעשייתית בית - אריגת שטיחים ועבודות צורפות - בקרב עולים חדשים, שעסקו בעבודה זו עוד לפני עלותם ארצה. הפעולות בוצעו עד סוף שנת 1954 במסגרת משרד העבודה. בסוף דצמבר 1954 הוקמה חברת 'משכית' - חברה לטיפול תעשייתית בית בע"מ, שהנהלתה מורכבת מבא"י-כוח משרד ראש הממשלה ומשרד העבודה. ההון החוזר של החברה הגיע ל-70,000 ל"י: 50,000 ל"י ממשרד העבודה ו-20,000 ל"י סיוע טכני ממשלחת הפעולות האמריקאית בישראל (United States Operation Mission); כל ההוצאות הארגוניות משתלמות על ידי משרד העבודה.

הביקורת, שנערכה על פעולות היחידה בחודשי אפריל-דצמבר 1954, עמדה על הצורך בשיפורים בתחומים הבאים: גיהול ספרי הקופה והחזקת המזומנים; רישום בהנהלת החשבונות; רישום של תנועת חומרי הגלם והסחורות המוגמרות; קביעת מחירי התוצרת.

(2) תשלום שכר לעבודות דחק. הפעולות הכרוכות בתשלומים בעד עבודות דחק - הכנת גליונות השכר וביצוע התשלומים - היו בירושלים עד יולי 1953 בידי לשכת העבודה, כבשאר חלקי הארץ. ביולי 1953 קבע משרד העבודה, שהתשלומים בעד עבודות דחק בירושלים ייעשו על ידי מועצת פועלי ירושלים (לשכת התשלומים), שהייתה מוכנה לקבל על עצמה תפקיד זה, ואילו הכנת גליונות השכר נשארה בידי לשכת העבודה.